

Sriman en Rmodda

Foto: Maarlijk Ceels

Mohammed Benzakour [socioloog, schrijver, columnist, visser, imker, matige schaker, amateurastronoom; www.benzakour.nl]

Als kind was ik geïntrigeerd door twee diertjes uit ons dorp in Marokko: De aap en de kat. En dat kwam voornamelijk door hun verzorgers.

Je had de apenman, Sriman. Hij woonde in zijn eentje in de bossen van Gouregou en hield apen. Niemand wist precies hoe hij aan die apen kwam. Als je ernaar vroeg zei hij: 'Ik smokkel ze uit China.' Maar geen sterveling die dat geloofde, want hij kwam nooit de bossen uit.

Als je op zijn deur klopte kreeg je pinda's. Dan stormden de aapjes van alle kanten op je af. Het waren apen zonder staart. Hij zei dat hij die staarten door de soep deed; dan bleven de apen je levenslang trouw. De apen rukten de noten zo uit je handen. Of ze klommen brutaal op je schouder en begonnen te krijsen. Na afloop mocht je een paar muntjes in een bakje werpen. Later begreep ik dat dit Berberapen waren.

Er was ook nog de kattenman: Rmodda. De blinde bedelaar, intussen al vele jaren dood, God hebbe zijn ziel. U moet weten dat in het gebied waar ik vandaan kom (Rif, Noord-Marokko) men doorgaans niet erg lief is voor katten. De slaapmand, brokjes, koosnaampjes, gritbak, krabpaal, blikjes met zalmsmaak – het is de Berberkat allemaal volstrekt onbekend. Geraard wordt het evenmin. Dit diertje is een beroepswerver. Stad en land afstruinend. Altijd opgejaagd. Altijd op zoek naar fruitresten, schapendarmen en visingewanden.

Maar Rmodda was een uitzondering. Hij was poeslief voor katten. Of liever, hij was gek op ze. In zijn van stank vergeven krot kende hij uitsluitend het gezelschap van katten. Als ik langs zijn hutje liep of hem een pannetje eten bracht (je moest eerst door een hekwerk van palen en prikkeldraad, met daarbovenop het embleem van Mercedes bevestigd), hoorde ik hem altijd gezellig keuvelen met zijn katten. Uit de hele streek verzamelden de katten zich bij hem. Je zou kunnen stellen: Rmodda bestierde het regionale kattenasiel. Bij hem vonden ze liefde, aandacht, brood en vaak zelfs, op goede bedeldagen, stukjes verse vis. Bij binnenkomst gaf hij ze allemaal een hand. Ze joegen de muizen en het ongedierte weg uit zijn krot. 'Als ik deze lieve scharminkels niet had, was ik allang verteerd tot kakkerlakkenpoep'.

Dat Rmodda blind werd komt, zegt men, door de drank. Want zo groot als zijn kattenliefde was, minstens zo groot was zijn liefde voor de fles. Altijd had hij een flacon wodka onder zijn kovel verstoppt. Toen de dorpelingen op een dag een gevlekte kat als een dolle harlekijn door de steegjes zagen springen, wankelen en overal tegenaan ploffen en uiteindelijk met gestrekte pootjes omvallen, begreep men dat Rmodda's liefdadigheid zich niet beperkte tot uitsluitend brood en vis.

Toen Rmodda werd begraven liep er een stoet jankende katten mee. En wie vandaag de dag een kat ziet scharrelen op het kerkhof, weet voor wie het diertje is gekomen.

Bovenstaande tekst is een bewerkt fragment uit *Tien op een Ezel - Berbers spreekwoordenboek* (2018, Ambo | Anthos, ISBN 978 90 263 3977 6)